

BESTUUR

President : Toon Gasseling
Oud President : Tom Jacobs
1^e Vice President : Martin Liefrink
2^e Vice President : Kees van Steenbergen
Secretaris : Marnix Jansen Venneboer
Penningmeester : Jos Niesink
Bankrekening : ABN-AMRO 66.03.11.232
(Postrekening van de bank: 824200)

SECRETARIAAT

Marnix Jansen Venneboer : Lorentzlaan 20
7002 HB Doetinchem
Telefoon : 0314-334984
Mobiel : 06-23847832
E-mail : doetinchem@lions.nl
Website : www.lions.nl/doetinchem
Digitaal ledenboek : www.lions.nl/lolas

BIJENKOMSTEN

Iedere maand : 1^e woensdag 20.00 uur Vergadering
3^e woensdag 18.00 uur Taphap
5^e woensdag 18.00 uur Taphap met L.L.L.
Plaats : Hotel Villa Ruimzicht
Ds van Dijkweg 40
7001 CV Doetinchem
Telefoon : 0314 - 320680
E-mail : info@hotelvillaruimzicht.nl

- Bij verhindering voor de vergadering **altijd** bij de secretaris **afmelden**

- Bij verhindering voor de taphap **altijd** dinsdag vóór 20.00 uur bij de secretaris **afmelden**

Let op! Bij niet-tijdig afmelden zal € 14,50 in rekening worden gebracht ten behoeve van de fundraisingkas.

- Voor bijeenkomsten met Papillons opgeven of afmelden **zoals aangegeven op de uitnodiging**

WAT STAAT ER DEZE MAAND IN HET BULLETIN?

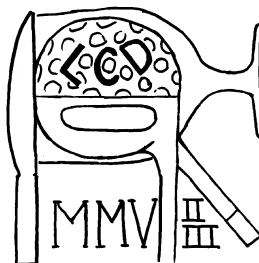
Pres(s)praat december 2007.	4
Een verrassingavond.	5
December puzzel.	7
De 10 minuten van Toon Gasseling.	8
De Achterhoekse Christmas Fair.	8
Verjaardagen.	15
Garissa, Kenya (2).	16
Reis naar Centraal Afrika.	25
Bestemming I.R. Iran.	34
Commissies.	43
Agenda 2007-2008.	44

PRES(S)PRAAT DECEMBER 2007

Beste Lions,

De surprise-avond op 5 december was zelfs voor de president een verrassing. Want in de voorbereiding op mijn jaar had ik er geen rekening mee gehouden dat er ook nog een locatie-wisseling zou komen. Het is goed dat wij weer terug zijn in Doetinchem, want daar horen wij natuurlijk ook thuis. Het was een genoeglijke avond in het Ruimzicht en ik hoop dat wij er ons snel thuis zullen voelen. Denk ook nog even aan het spaarlot, lever hem tijdig in om mee te dingen naar de auto. Veel geluk ermee.

En dan de afgelopen dagen. Midden in het centrum van Doetinchem. De eerste Achterhoekse Christmas Fair. Vele Lions en Papillons heb ik enthousiast aan het werk gezien in de Catarina kerk. Samen met bewoners en medewerkers van Fatima hebben zij er een prima evenement neer gezet, dat wat mij betreft zeker een vervolg kan krijgen. Afgezien van wat minder goed geregelde zaken (vervoer en pr) zijn er ook vele positieve punten te noemen. De zorgmiddag b.v., en de veiling. Ondanks de geringe opkomst was dit best wel een succes. Mede door de gulle biedingen van verschillende Lions, waaronder een anonieme die voor de hoofdprijs ging, kunnen wij 2000 euro aan de fundraising kas toevoegen. Voor mij was het hoogtepunt de modeshow op vrijdag. Prachtig, al die blije gezichten in de kerk.

Binnenkort zullen wij evalueren of en hoe wij ermee door willen gaan, maar nu, mede namens Fatima, alvast bedankt voor uw voortreffelijke inzet bij dit DOE project.

En dan gaan wij ons nu voorbereiden op de kerstdagen en oud en nieuw.

Voor de meesten van ons feestelijke weken. Voor sommigen echter, heel emotionele weken. Ik denk dan aan Henk Heezen en zeker aan Gerard en Rita. Zij zullen de komende tijd echt anders ervaren dan de meesten van ons. Toch hoop ik, dat ook zij plezierige en gelukkige momenten zullen beleven in de komende tijd.

12 Januari heeft de activiteitencommissie, o.l.v. Hans de Vries, weer een prachtig programma geregeld voor de nieuwjaarsreceptie. Vergeet vooral niet om u op te geven. Dit kan natuurlijk via onze prachtige nieuwe site, www.lionsclubdoetinchem.nl

Beste Lions en Papillons, ik wens u alvast prettige feestdagen en veel heil en zegen voor het nieuwe jaar.

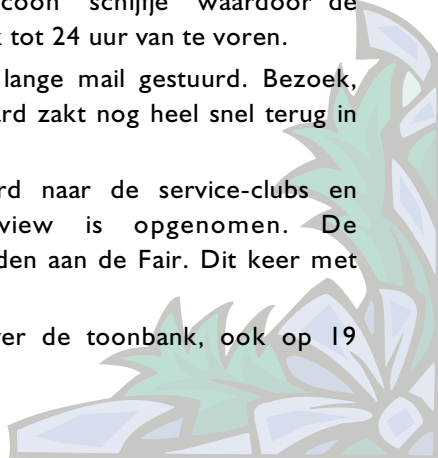
Toon Gasseling

EEN VERRASSINGAVOND

Verslag van de Lions bijeenkomst op 5 december 2007 in "Ruimzicht"

De president heet ons allen welkom in "Ruimzicht" dat vanaf januari 2008 onze vaste plaats van samenkomst zal zijn. Zoals gewoonlijk is er een beperkt aantal mededelingen. Deze zorgen echter wel voor nogal wat geroezemoes zodat het toch tijd kost de agenda af te werken.

- De nieuwe site van de club is in de lucht. www.lionsclubdoetinchem.nl Eerst kom je terecht op het algemene gedeelte. Daar moet je inloggen op het besloten gedeelte door je eigen E-mail adres in te vullen. En het werkt.
- Het is de bedoeling dat ieder lid zich voor iedere bijeenkomst aanmeldt. Dit kan door op het gesloten gedeelte het kopje "agenda" aan te klikken. Dan komen alle activiteiten in beeld. Simpelweg op "inschrijven" klikken en dan in het volgende scherm op het icoon "schijfje" waardoor de inschrijving bevestigd is. Uitschrijven kan ook tot 24 uur van te voren.
- Over Gerard Hehenkamp: Rita heeft een lange mail gestuurd. Bezoek, zeer kort, kan wel, maar dan via Rita. Gerard zakt nog heel snel terug in vergetelheid als teken van vermoeidheid.
- Xmas-Fair: de uitnodigingen zijn verstuurd naar de service-clubs en relaties van Fatima. Een radio-interview is opgenomen. De "Gelderlander" zal nog ruim aandacht besteden aan de Fair. Dit keer met correcte gegevens ook over Lions-rol.
- Kalenders van Herman gaan voor €20 over de toonbank, ook op 19 december te verkrijgen.

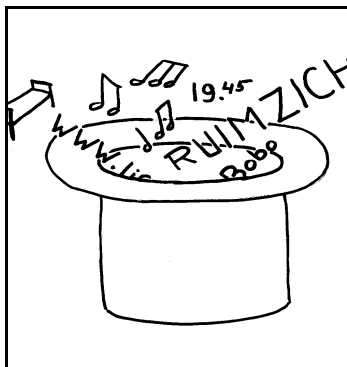

- Onze zusterclub "Isala" heeft vergevorderde plannen om op donderdag de bar in "Ruimzicht" te gaan bezetten.
- Stichting Sravana te Doetinchem heeft dringend nieuwe bedden nodig. De president stelt de vergadering voor daarvoor €1000 te besteden van het budget, de penningmeester heeft geen bezwaar en bij acclamatie gaat de vergadering akkoord.
- Diverse Bobo's van onze club hebben andere Bobo's ontmoet op de Districtsconventie te Gorssel alwaar zij belangrijke beslissingen met speciale stembiljetten hebben genomen. Belangrijke wetenswaardigheden werden ook uitgewisseld: de gemiddelde grootte van een Lionsclub is 30; van de nieuwe leden is de helft al snel weer verdwenen. Sight-First verdient meer aandacht. De jeugduitwisseling werd eveneens gememoreerd.
- De aanvang van de avondvergadering is vanaf heden 19.45 uur.
- Het Bulletin wordt niet meer uitgedeeld maar rechtstreeks vanaf Wink verstuurd.
- Bij de volgende tap-hap op 19 december zal de pet rondgaan voor de bediening van de Heerenboer.

Daar de spanning door al de mededelingen fors was opgelopen kwam Koos K. als geroepen met zijn gedicht (zie elders) en konden de gespannen zenuwen na ons lied worden ontlast door vloeibare versnaperingen ons geoffreerd door dezelfde jarige Koos.

"Ruimzicht" heeft ons vervolgens in groepen diverse kamers laten zien, er zijn speciale kamers voor rolstoel- of looprekgebruikers. Toch wel een prettig idee voor de toekomst. Maar ook "rollebol" kamers met ruime badgelegenheid: een rood bubbelbad, stoomdouches etc. Gebruik van de toilet-faciliteiten is het enige dat aan het zicht van de kamergenoten wordt onttrokken.

Een kamer met vide op de bovenste verdieping hoort ook tot de mogelijkheden. Op alle kamers zijn flat-screens van

“Nederlands” fabrikaat en bedden van een bekend Nederlands bedden producent. Het sanitair komt uit het zuiden van het land, kortom “Ruimzicht” heeft de Nederlandse industrie gesponsord.

Na nog een genoeglijk samenzijn, waarbij de algemene indruk was dat het goed is ook eens onder elkaar te zijn, nam de president weer het woord om nog enige achtergebleven punten te behandelen:

- Het bestuur is zo vrij geweest loten te kopen van de “Sparlotactie Doetinchem” ieder lid “krijgt” een vol sparlot en kan dat inleveren tot 31 december. En er zijn mooie prijzen te winnen. Hoofdprijs een Volkswagen Polo.
- De nieuwjaarsreceptie is op 12 januari 2008. (Voor stadsmensen: het is in het buitengebied van Hengelo dus laarzen of klompen is aan te bevelen, BJ) De uitnodiging hiervoor zijn inmiddels verstuurd.
- De Puzzel: Het cryptogram bleek voor veel leden te moeilijk, zelfs Toon v O. kon maar niet uit het geschreven koppelteken komen. De oplossing bleek te zijn: “We serve is doen en poen”. Een van de inzenders had wel een heel vrije vertaling gemaakt, die werd buiten mededinging naar de prijzen geplaatst net zoals de inzending van de president. Uiteindelijk kon de president een prijs uitreiken aan Han M. en Tom J.

Na tien werd de vergadering afgesloten.

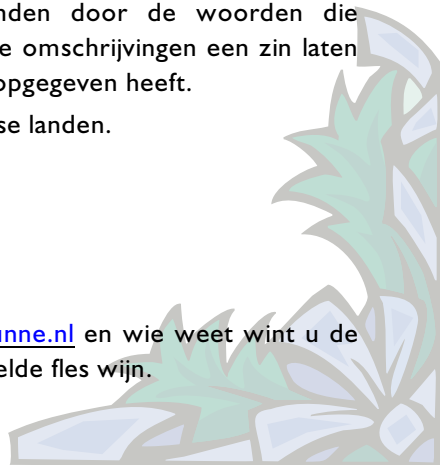
Bart Jaap Pull ter Gunne

DECEMBER PUZZEL

De oplossing van deze puzzel wordt gevonden door de woorden die hieronder zijn beschreven in de volgorde van de omschrijvingen een zin laten vormen die slaat op iets waar u zich reeds voor opgegeven heeft.

1. Dag waarmee de week begint in niet westerse landen.
2. Dozijn
3. Eerste “eentwaalfde” van het jaar
4. Het prilste begin van het jaar
5. Verzameling goedgeluimde mensen

Uw goede oplossingen weer naar: aj@pulltergunne.nl en wie weet wint u de volgende door de president ter beschikking gestelde fles wijn.

DE 10 MINUTEN VAN TOON GASSELING

De president laat zijn beurt uit pure bescheidenheidsoverwegingen -“Ik ben dit jaar al zoveel aan het woord” Daarom maar een verslag van de Taitwister van vanavond: Jan Jurriëns. Heeft twee kleine dingen die hem opgevallen zijn:

1. Grolsch wordt overgenoemen. Voor velen een cultuurschok. Maar er is sprake van een terugloop in het biergebruik., gus het is best slim. We mogen blij zijn dat niet Heineken maar SAB Miller Grolsch koopt. De balans van SAB Miller is veel merksterker. Omdat SAB Miller het belangrijk vindt om sterke merken te voeren is Grosch als merk in goede handen gekomen.
2. Tweede punt is het onderzoek naar de onderwijsvernieuwing in de afgelopen decennia. In ieder geval is de PVDA schuldig, zegt men. Mijn zorg in het onderwijs is de grote managementlaag binnen de instituten. Windesheim heeft op de 1500 man personeel slechts 600 docenten. Maar de kennis die een school “verkoopt” zit wel op docentenniveau. Ik ben bang dat die kennis niet of in ieder geval te weinig aangewend wordt bij vernieuwingen. Maar vernieuwingen en (vaak) bezuinigingen zijn toch een zaak van management. Bezuinigingen vonden daarom -heel raar- altijd plaats in de laagste echelons. Fokker is weggegaan. Toen stonden er ingenieurs. Nu staan logistiek managers pakjes weg te stouwen. Is dat beter?

DE ACHTERHOEKSE CHRISTMAS FAIR

verslag van een pilot-project

De voorbereiding.

Laat er geen misverstand over bestaan: de credits voor dit initiatief om een grote Christmas Fair te houden komen grotendeels Ruud Wink toe. Rond oktober vorig jaar gevraagd om zijn commerciële licht te laten schijnen op de productie- en vooral afzet-effectiviteit van Fatima bracht hem, maatschappelijk geëngageerd als hij is, niet alleen op het idee om bijvoorbeeld kaarsen te laten slijten aan kerken, maar ook op de gedachte een grote Christmas Fair in de Catharinakerk te organiseren. En geen gewone als er in December al zoveel

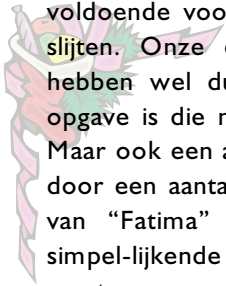

zijn, maar direct al De Achterhoekse Christmas Fair. Klein probleem was wel dat Fatima in eigen huis al jarenlang een kleine fair hield en er dus een grote ommezwaai moest worden gemaakt om van deze traditie af te wijken. Ruim drie maanden later sprong het licht op

groen en stemde ook onze club in om in dit spektakel te participeren. Zoals gebruikelijk wordt dan een commissie ingesteld die op de achtergrond aan de gang gaat. Vanuit onze club hebben naast Ruud ook Bert Lamers, Toon Gasseling en Henk Breuker behoorlijk wat uren doorgebracht in De Onderneming van Fatima om een zo doorwrocht mogelijk draaiboek op te stellen en om Clemens Kock en Jaqueline Kijzers van Fatima zoveel mogelijk te ondersteunen. Vooral Clemens heeft als coördinator veel werk verzet en talloze instanties benaderd, afspraken gemaakt, vergunningen geregeld, optredens verzorgd, sponsors gezocht. Gelukkig kon hij op buitengewoon veel medewerking rekenen van allerlei bedrijven en instellingen. Wat te denken bijvoorbeeld van Voorhuis antiek, die belangeloos alle schitterende tafels en kasten ter beschikking stelde waarop de koopwaar kon worden uitgesteld. Of de gratis broodjes voor de Fair medewerkers door Bakkerij Wiltink en de gratis oliebollen en appelflappen van Ben Melgers.

Intussen was onze eigen cultuurcommissie in touw om op de openingsavond een heuse kunstveiling te organiseren. Herman vd Broek heeft daartoe ook een aantal dagen op Fatima doorgebracht om met cliënten enorme schilderijen te maken en heeft Han Meijbergen er voor gezorgd dat een minicatalogus van de te veilen werken aan de genodigden kon worden verstuurd.

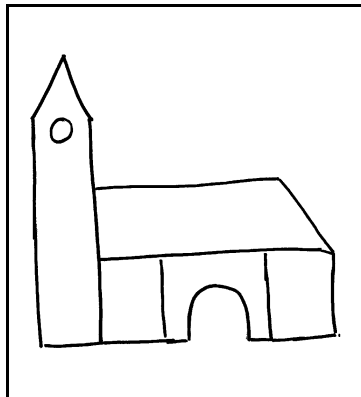
De afgelopen maanden hebben ook de talrijke begeleiders van Fatima zich meer dan verdienstelijk gemaakt door er voor te zorgen dat er ruim

voldoende voorraad was om op de Fair te slijten. Onze eigen bezoeken aan Fatima hebben wel duidelijk gemaakt dat dit een opgave is die niet mag worden onderschat. Maar ook een aantal Lions heeft zich ingezet door een aantal uren lang 2000 flessen wijn van "Fatima" etiketten te voorzien: een simpel-lijkende klus, maar ga er maar aanstaan, eerst alles aanvoeren, dan de flessen uit de dozen halen, van etiketten voorzien, weer in de doos terugzetten en afvoeren. Maar wel met veel plezier samen met Fatima medewerkers gedaan. De vrijdag voor de Fair een laatste vergadering, de puntjes op de i zetten en misschien toch wel met enige spanning vooruitkijken.

De opbouw

Woensdag 12 december rond 13.00 uur. Aan de achterzijde van de Catharinakerk rijden vrachtwagens af en aan. De geluid- en lichtinstallatie moet worden opgebouwd. Weliswaar niet door ons, maar het gespecialiseerde bedrijf heeft toch zo'n 6 man en vele uren hard werken nodig om een en ander in elkaar te zetten en er zo voor te zorgen dat de kerk buitengewoon sfeervol aandoet. Dan de genoemde tafels en kasten van Voorhuis. Gelukkig zijn er veel Lions aanwezig om het soms zware werk redelijk snel voor elkaar te krijgen. Waarna de medewerkers van Fatima konden beginnen met het inrichten van de kramen, maar natuurlijk niet nadat eerst vele honderden dozen de kerk waren ingedragen. Waarbij ook de hulp van een aantal Isala-lions goed van pas kwam. Toen de meesten van ons tegen zessen huiswaarts gingen bleven de medewerkers nog uren doorgaan en nog was om negen uur 's avonds de kerk niet volledig ingericht. Om tien uur de volgende dag aan de laatste dozen begonnen en kort voor de ontvangst van de eerste bezoekers zag de kerk er fantastisch uit, ook omdat Olthuis Takken voor stijlvolle bloemencreaties had gezorgd.

De eerste dag

De middag is zorgmiddag gedoopt. Talloze Setaxbusjes zorgen er voor dat de cliënten van Fatima een kijkje kunnen nemen in de kerk. Zowel op de Onderneming als bij Fatima hadden wij al met een deel van hen kennis kunnen maken. Nu zien wij ook de cliënten met een soms veel grotere beperking die liefdevol door hun begeleiders rondgereden worden. In sommige gevallen lijkt communicatie welhaast onmogelijk, maar toch zijn de begeleiders in staat om een glimlach of een knikje te ontlokken nadat zij gewezen hebben op de mooie spullen die overal te zien zijn. Met een vleug schaamte realiseer je je dan dat ons leven, dat wij zo gewoon vinden, helemaal niet zo gewoon is. Het is goed daar bij stil te staan en te beseffen hoe bevoorrecht wij zijn boven mensen met een beperking.

Aandoenlijk was de reactie van de cliënten op de zang die verzorgd werd door Ghijs de Bruin en Victor van de Broek. Had de eerste een hoog Jan Smitgehalte in zijn repertoire dat natuurlijk tot meezingen noodde, de lieve liedjes -prachtig vertolkt door Victor- creëerden een

hartverwarmende sfeer op deze middag. En zelfs de cliënte die duidelijk liet merken Sesamstraat "een stom liedje te vinden voor kleine kinderen" deed daar niets aan af.

De avond

was gereserveerd voor genodigden. Helaas viel de belangstelling voor deze avond tegen. Ondanks de vele honderden uitnodigingen die naar nagenoeg de gehele zakelijke Achterhoek waren verstuurd, was de kerk matig gevuld. Gelukkig deed dat aan de sfeer geen enkele afbreuk. Na de officiële opening door Sjef "Scrooge" de Jong" was het de beurt aan Lennard Kamps die op een meer dan voortreffelijke manier als veilingmeester optrad. Hij liet geen mogelijkheid onbenut om op een even charmante als geraffineerde manier

zoveel mogelijk geld uit de beurzen te laten rollen. Prachtig aardewerk ging voor een veelvoud van de Fatimaprijzen van de hand en ook de schilderijen leverden behoorlijk wat geld op. Het schilderij waarop heel geheimzinnig “onder couvert” werd geboden leverde zelfs een bedrag van € 1000 op. Maar lang geheimzinnig blijft zoiets natuurlijk niet. Al gauw was bekend dat de onbekende bieder Chris Geuring was die dit werk per se wilde hebben. Hij kent de schilder Peter goed en dit werk moest en zou op zijn kantoor komen te hangen. Prima zang door Laura Loeters zorgde voor een aangename omlijsting van een veiling die uiteindelijk € 4305 opleverde.

De tweede dag

Vanaf twee uur 's middags stond de kerk open voor iedereen. Wederom met zang door Victor van de Broek werd de Fair redelijk bezocht en werd er zeker goed verkocht. De topstukken uit de pottenbakkerij waren als eerste weg: kwaliteit verraadt zich niet. Knap wat daar in Nieuw-Wehl uit klei vervaardigd wordt door de cliënten. Maar dat geldt ook zeker voor de kaarsen- en zeepmakerij. Maar ook het hout, de crea-producten en de kookmaterialen mochten gezien worden. Wat deze dagen ook veel Lions opviel was de enorme betrokkenheid en gedrevenheid waarmee de Fatima-medewerkers met hun cliënten bezig zijn. Menig bezoeker was dan ook verrast door de hoge kwaliteit van de aangeboden waar. En terecht!

Hoogtepunt van misschien wel de hele fair waren de modeflitsen met Lion Ria Schutte als welhaast professionele ladspeaker. Cliënten en begeleiders van Fatima showden kleding van Setpoint en Didi, waren gekapt door Kapsalon

Terra en van schoenen voorzien door Schuurman. Het valt natuurlijk niet mee om voor een gelukkig nu wel talrijk publiek over de catwalk te lopen. Maar daar leken de modellen geen last van te hebben. Op vaak geheel eigen wijze lieten zij het publiek zien hoe wij er de komende kerstdagen casual en

dressual (een woord dat ik nog niet kende) uit kunnen zien. Dat sommige modellen in de finale hun eigen feestje vierden was verdiend en ontroerend om te zien. De avond werd afgesloten met een tweetal optredens van Mooi Koor Man, een vijftigtal kerels die zichtbaar plezier beleven aan zingen. Met verve brachten zij een divers repertoire en hoewel er wat minder publiek overgebleven was dan bij de modeflitsen leken zij het eigen plezier zeker niet uit het oog te verliezen. Mooi slot van de tweede dag.

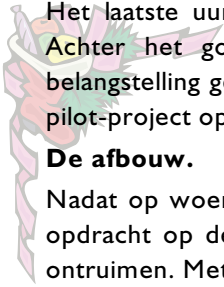

De derde dag

Om elf uur weer paraat in gezelschap van veel Lions (“Wat goed om nu gewoon eens met elkaar te kunnen praten zonder een glas in de hand te hebben” merkte een van hen op). Het moet gezegd worden dat ook de andere dagen er volop Lions en Papillons aanwezig waren om de kramen te bemensen en bij de catering te helpen. Dat geldt ook voor de Isala-lions natuurlijk (“Wat raar eigenlijk dat er zoveel gekocht wordt voor huizen die toch al helemaal vol staan”). Hoe dan ook, iedereen heeft er zichtbaar veel plezier aan beleefd. We serve in optima forma.

De hele dag door was er een redelijke doorstroming van het publiek. De kerk is nu eenmaal groot en honderd man lijkt dan weinig, maar er moeten wel degelijke honderden bezoekers in de kerk geweest zijn. Kinderen werden vermaakt door de cabaretgroep Donders Stevig, waar overigens ook volwassenen smakelijk om konden lachen. En een optreden van “Lèfamm” is altijd meer dan de moeite waard en had best wat langer mogen duren.

Het laatste uur van de Fair werd duidelijk dat er enorm veel verkocht is. Achter het gordijn stonden tientallen lege dozen als stil bewijs dat er belangstelling genoeg is geweest voor de aangeboden waar. En zo eindigde dit pilot-project op een uur waar toch een beetje angstig naar werd uitgekeken.

De afbouw.

Nadat op woensdag uren was besteed aan het inruimen van de kerk was de opdracht op de laatste dag om binnen een tweetal uren de kerk volledig te ontruimen. Met enige zorg was daarnaar uitgekeken. Gaat dat lukken of niet?

Welnu, de klok sloeg vier en vooral de medewerkers van Fatima begonnen heel geordend de restanten in te pakken en, bijna onvoorstelbaar, binnen een half uur stond alles klaar om afgevoerd te worden! Dank zij veel helpende Lions kon alles naar buiten worden gedragen. Om vervolgens toch een beetje teleurgesteld te raken in een wat minder goed georganiseerde vervoerslogistiek. Waardoor een klein groepje Lions en medewerkers een extra uur in de kou moesten kleumen, want ja, een paar honderd kistjes wijn laat je niet onbeheerd achter. Maar, zoals Toon Gasseling opmerkte: "Ook bij tegenslag zorg je ervoor dat alles netjes afgewerkt wordt."

Terugblik

Natuurlijk is het nog veel te vroeg voor een evaluatie. De resultaten zijn nog niet bekend maar toch is de hoop groot dat het beoogde doel, een overdekte zitplaats bij zorgboerderij De Uilenboom in Gaanderen kan worden gerealiseerd. En onze eigen fundraisingkas wordt met € 2000 gespekt.

Vanaf het begin is er sprake geweest van een pilot-project. De definitieve nabespreking zal begin volgend jaar plaatsvinden. Maar nu al lijkt het zeker dat het project voor herhaling vatbaar is. Zeker, er zijn een aantal zaken niet helemaal naar wens gegaan. Geen nood, het zijn slechts leermomenten die een volgend keer zeker verbeterd zullen worden.

En Ruud Wink is daar nu al weer mee bezig. Niet alleen de wat kleinere zaken als bijvoorbeeld het verbeteren van de logistiek. Nee, daarnaast lanceerde hij in een verloren ogenblik welhaast achteloos een aantal kansrijke suggesties om de Achterhoekse Christmas Fair tot een begrip in de Achterhoek te maken. Welke dat zijn? Het zou niet elegant zijn om dit gras voor Ruuds voeten weg te maaien.

VERJAARDAGEN

In de afgelopen periode zijn de volgende Lions jarig geweest:

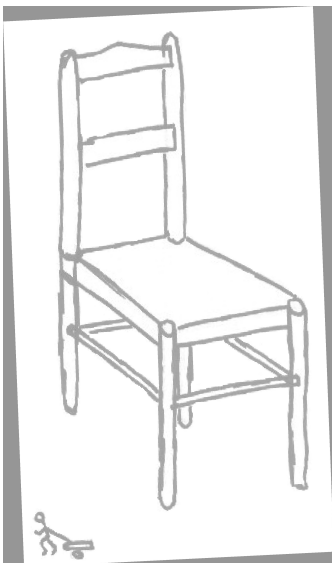
<i>Koos Kuiper</i>	<i>2 december</i>	<i>(55 jaar)</i>
<i>Martin Liefink</i>	<i>11 december</i>	<i>(62 jaar)</i>
<i>Chris Geurink</i>	<i>14 december</i>	<i>(54 jaar)</i>

Bij deze (nogmaals) gefeliciteerd.

In de komende maand hopen

Ruud Wink 23 december (59 jaar)
Gerard Hehenkamp 5 januari (69 jaar)

hun verjaardag te vieren. We wensen natuurlijk Ruud een fijne verjaardag toe. Maar onze warmste gedachten en beste wensen voor kracht en geluk gaan vooral uit naar Gerard en Rita.

GARISSA, KENYA (2)

In de zomer van 2007 is Jan van Iersel door Rotary Doctors uitgezonden naar Garissa in Kenya. Daar heeft hij gedurende 6 weken werk verricht als chirurg. Al vele jaren wordt het ziekenhuis ondersteund met mankracht vanuit Zweden en Nederland. Nu was Jan daar samen met Loek Peeters (ex gynaecoloog) en Hanny Friesen (kinderarts) uit Doetinchem. Hij heeft een reisverslag gemaakt dat in vier gedeeltes in de het Lionsbulletin wordt afgedrukt. Deze maand de tweede aflevering. De foto's zijn gebijst van de site van Rotary Doctors. (www.rotarydoctorsnederland.nl)

Deze week bezochten we nog even een huis van de Simaho (Sisters Maternity Health Org) Het is een klein pand in een stoffige straat waar een aantal vroedvrouwen een praktijk heeft. En zij doen dat heel goed. Als bijzonderheid proberen zij de vrouwen ervan te overtuigen dat de besnijdenis (FGM staat voor Female Genital Mutilation) niet uitgevoerd hoeft te worden en al zeker niet volgens de heel uitgebreide procedure.

Een kleine incisie zou al

voldoende kunnen zijn om aan de rituele eis te kunnen voldoen. Ook hier zie je dat in kleinere groepen van mensen, die de taal spreken, goed werk wordt verricht.

Inmiddels is het vrijdagavond en staat het weekend voor de deur. We drinken een biertje en het eten bestaat uit spaghetti met een dikke soep erbij. En de gebruikelijke geweldig verfrissende fruitthap.

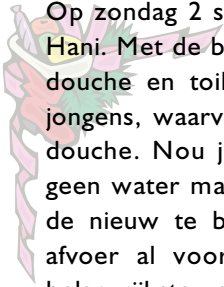
Zaterdag 1 september hebben we de afdelingen weer bezocht. En waren in afwachting van Hannie Friezen (kinderarts), maar die komt pas morgen. Vlak voor ik naar huis ga loop ik nog even langs de OK. De Gy heeft juist en sectie verricht en de OK wordt schoon gemaakt. Een man ligt te wachten; een chirurg die een liesbreuk operatie zou doen is niet op komen dagen. Ik bied aan de operatie te verrichten, wanneer ik eerst de patiënt heb gezien. Met hulp van een assistent die zegt dat hij het vak ook graag wil leren en met een anesthesie assistent die juist terugkomt uit Algerije, waar hij werk deed voor MSF (Médecins Sans Frontières). De operatie verliep goed en ik zal maandag op het rapport eens vragen of gevonden voorwerpen hier vaker geopereerd kunnen worden.,,

Vanmiddag werd een patiënt binnengebracht uit de verre omgeving. Twee dagen geleden was deze herder in een waterbron gevallen die hij opzocht om zijn vee te verzorgen. Na de val kon hij zijn benen niet meer bewegen. In Nederland betekent dat levenslange rolstoel, rolbed, verzorging. Ik zal kijken op welke manier deze jonge man nog enige betekenis aan zijn leven kan geven.

Op maandag 3 september organiseren we dat de patiënt stabiel vervoerd kan worden naar het Kenyatta ziekenhuis in Nairobi. De foto's met daarop de geïmprimeerde twaalfde borstwervel kunnen meegegeven worden.

Op zondag 2 september hebben Karina en Rachel de kerk bezocht op uitnodiging van Julius, een medewerker van de OK. De kerk is een eenvoudig glazen en houten gebouw Na meer dan 3 uur kwamen zij nog enigszins nawiegend terug. Het was een dienst geweest zoals je dat verwacht met veel muziek, dans, zang en mensen in volle vervoering. Gezien zij deze week voor het laatst zijn kunnen ze er niet nog een keer heen. Overigens is er voldoende keus een dienst te bezoeken; billboards langs de weg maken je er op attent.

Op zondag 2 september bezochten we met Gunther het weeshuis van Mama Hani. Met de bedoeling een plan te maken voor de bouw en inrichting van een douche en toiletruimte voor de jongens. Hoe was dat dan eerst? Voor 40 jongens, waarvan een flink aantal gehandicapt, staan er twee toiletten en een douche. Nou ja, toiletten: twee gaten in de grond en de doucheruimte heeft geen water maar je moet je daar wassen met een emmer water. We plannen de nieuw te bouwen douches vlakbij de meisjestoiletruimte, zodat aan- en afvoer al voorhanden zijn en direct aansluiting is op de septic tank. De belangrijkste voorwaarde van Mama H was wel dat de sanitaire ruimten strikt gescheiden moesten zijn. Aan deze ijzeren voorwaarde mocht volgens moslimwetten zeker niet getornd worden. Daarom wordt een tussendeur dichtgemetseld en een raam voorzien van een hekwerk. De jongens vonden het wel jammer. De bouw zal uitgevoerd worden onder supervisie van Gunther en betaald door de Stichting Mama Hannie. Ook zal de muur die recent deels om het gebouw is gezet versterkt worden. En een wasmachine geplaatst waar per keer zeker 10 kg in kan En een nieuwe poort. Die er nu inhangt is echt slecht van constructie. Het superviseren van een project blijkt hier van eminent belang.. Dan komt het er puik uit te zien. Want we hebben afgesproken dat de jongens de keuken een schoonmaakbeurt van je welste zullen geven: alle spinnenwebben weg en de muren met Omo een flinke sopbeurt geven. Daarna kan er een verfsausje overheen. We zullen nog meemaken hoe het eruit komt te zien. En dat laat ik horen.

Op zondagavond, heel laat, krijg ik telefoon van Opondo, hoofd van de OK. Hij zal er morgen niet zijn, want hij heeft te horen gekregen dat hij een course moet bezoeken, ergens tussen Garissa en Nairobi.. Hij zal enkele dagen afwezig zijn. Bij doorvragen blijkt het een week te betreffen. Mogelijk zal later blijken wat voor course, door wie mogelijk gemaakt en waarom zo laat doorgegeven. Want ik voelde me wel enigszins afhankelijk van hem, met zijn ruime ervaring wat betreft de prostaatoperaties.

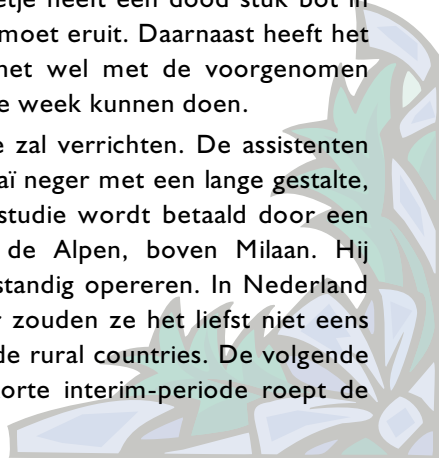
De operatie aan de prostaat verloopt overigens de volgende dag, met de voortreffelijke fundamentele support van Loek, geheel ongestoord. Een foto van de opbrengst in volume heb ik gemaakt. Het betreft een benigne prostaathypertrofie. Het preparaat zal zekerheidshalve zoals gebruikelijk worden verzonden voor microscopisch onderzoek.

Vanmiddag maak ik met de assistent Abdi aanstalten de rongenafdeling te bezoeken om de ATL op te sporen, die vanuit Nederland werd afgezonden door Arno Berkhoudt. We zijn nu al 10 dagen hier en ik heb daar nog geen tijd voor gehad. De rongenafdeling ligt deels achter slot en grendel En is uitgestorven, maar er blijkt toch nog iemand te zijn. Een laborant die wat onderzoeken zit in te schrijven. Een computer is hier nergens voorhanden. De laborant wijst ons vriendelijk de weg naar de Ultrasound kamer. Nee, de apparaten staan niet meer hier, maar in een andere ruimte waar hij de sleutel niet van heeft. The man with the key has gone. Dat is een typisch Afrikaanse uitdrukking, waar ook jaren geleden al een boek naar vernoemd is (Persoonlijke mededeling Hannie Friesen). Ik zal woensdagmorgen daar in de buurt zijn en wil zien hoe de apparatuur staat opgesteld. En of er wat mee gedaan kan worden.

De man met de maagperforatie lijkt nu zijn keer ten goede te hebben genomen. De maagsonde is opgehouden met de productie van vele liters gallig vocht per dag en, de sonde is er uit. En de man, zijn naam lijkt op Alonso, heeft al wat normaal gesproken en een glaasje water gedronken. Een dag later kom ik hem tegen in een ander bed, wat dicht bij de uitgang. Dan kan hij van daaruit gemakkelijker zijn sigaretjes roken. Morgen een volle dag OK en zo meteen nog een enkele mail proberen te verzenden.

Het was dinsdag een volle dag Een intensief ochtendrapport met aansluitend bezoek aan de kinderafdeling met Hannie Friesen. Een gecompliceerde casus waar ik haar expertise graag bij heb. We komen er goed uit en een verder plan voor het kind kan gemaakt worden. Het mannetje heeft een dood stuk bot in zijn been zitten, na een ongeval, en het botstuk moet eruit. Daarnaast heeft het kind nog malariabehandeling. De ouders zijn het wel met de voorgenomen behandeling eens en we zullen de OK eind van de week kunnen doen.

Hierna naar de ok, waar ik een strumaoperatie zal verrichten. De assistenten doen graag mee. Een van de jongens is een Masaï neger met een lange gestalte, bandje om de arm met een verhaal erbij. Zijn studie wordt betaald door een Italiaans echtpaar, wonend aan de voet van de Alpen, boven Milaan. Hij assisteert netjes. De jongens gaan hier snel zelfstandig opereren. In Nederland is het soms : See one, do one, teach one. Hier zouden ze het liefst niet eens eerst kijken. Je leert het immers vanzelf wel in de rural countries. De volgende operaties verlopen ook goed En tijdens een korte interim-periode roept de

assistent me met spoed te komen, omdat er op de Emergency iemand in shock is binnengebracht met een verwonding door pijl en boog. De man had een vrije ademweg en ademde symmetrisch. Zijn bloeddruk was flink verlaagd, maar zijn pols was niet erg snel. Op zijn rug zaten een tweetal messcherpe verwondingen. De pijlen waren er al op de plaats des onheils uitgetrokken door medestrijders omdat er gif aan de punt zou kunnen zitten. De wond was in het woud al met shampoo schoon gewassen. Op de borstkasfoto was een flinke klaplong zichtbaar en patiënt was ook benauwder geworden hetgeen meteen opknapte nadat we een drain in het aangedane borstkas gedeelte hadden gebracht waarbij lucht ontsnapte. Vervolgens hebben we de wond geëxploreerd en geen pijlresten meer gevonden. Van de wonden op zijn rug en van de klaplong heb ik een foto gemaakt.

Op de gang in het OK complex lag tussendoor nog een patiënt waar de oogarts naar keek. Het oog moest er maar uit; was immers chronisch en nu ook met een acuut moment erbij ontstoken. Patiënt zag al niks meer met dat oog en voor het oog moet een evisceratie gebeuren. De pus

sput eruit en ik heb er een fotoreportage van gemaakt voor hen die willen. De operatie staat beschreven in het boek van King, Prim. Surg Vol I blz 422.

Op de late avond willen Loek en ik nog een patiënt bezoeken op de chirurgische zaal. De verlichting op de hele zaal is aan en de mensen liggen onder hun bednet te rusten. Sommigen met het laken nog extra over zich heen getrokken. De patiënt die wij zoeken is wel te vinden aan de slangen die onder zijn bed uitkomen.

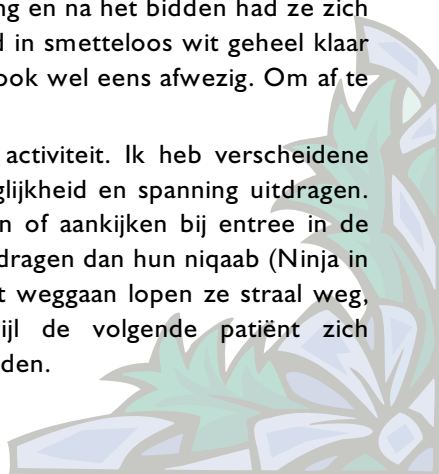
De enige dienstdoende zuster is niet te bespeuren. Ook na dralen en wachten komt er geen teken van aanwezigheid. Al eens op een deur geklopt en om de hoek naar buiten gekeken en niemand gesignaleerd. Vervolgens zijn we naar een andere zaal gelopen en daar gevraagd waar de

zuster dan toch zou kunnen zijn. Ze moest er toch wezen en bij terugkomst was dat ook het geval. Ja, I have been praying.

De actie is voor haar een persoonlijke verplichting en na het bidden had ze zich weer van haar zwarte gewaad ontdaan en stond in smetteloos wit geheel klaar voor de patiënten. In Nederland zijn de zusters ook wel eens afwezig. Om af te kolven bijvoorbeeld.

De woensdag was weer voor de poliklinische activiteit. Ik heb verscheidene foto's gemaakt, maar die zullen niet de beweeglijkheid en spanning uitdragen. Opvallend is dat de patiënten je niet begroeten of aankijken bij entree in de kamer. De mannen niet, maar ook de vrouwen dragen dan hun niqaab (Ninja in het Somalisch) niet voor het gelaat. Ook bij het weggaan lopen ze straal weg, grissen nog hun afsprakenbriefje mee terwijl de volgende patiënt zich binnendringt. Rita Verdonk zou het maar niks vinden.

Ik zag in korte tijd een groot aantal patiënten en het OK programma voor volgende week loopt alweer over. We moeten de planning nog preciseren, omdat de operatiekamers voor een belangrijk deel zullen worden ingenomen door een 150 tal staaroperaties die verricht moeten worden.

Morgen, 6 september, komt de president van Kenya, Kibaki, de stad bezoeken. De weg in Garissa zelf zit mudvol potholes en al enkele dagen zijn wegwerkers met de teerpot en kruiwagen met bats bezig de gaten te vullen. Eerst hadden ze dat met zand en grind gedaan, maar dat had niet geholpen. Ik zal morgen de chirurgische dienst doen. Mocht de president iets overkomen dan zal ik er klaar voor zijn hem op te vangen. In het ziekenhuis tenminste.

De stad is langs de route waar de president rijdt echt opgeknapt. De rijenlange illegale hutten en wat daar voor doorgaat zijn de afgelopen dagen gepaard met veel rookwolken opgestookt. En met sjofels zijn de borders schoon en glad geveegd. Ik zal kijken binnen hoeveel dagen na vertrek er weer bouwsels

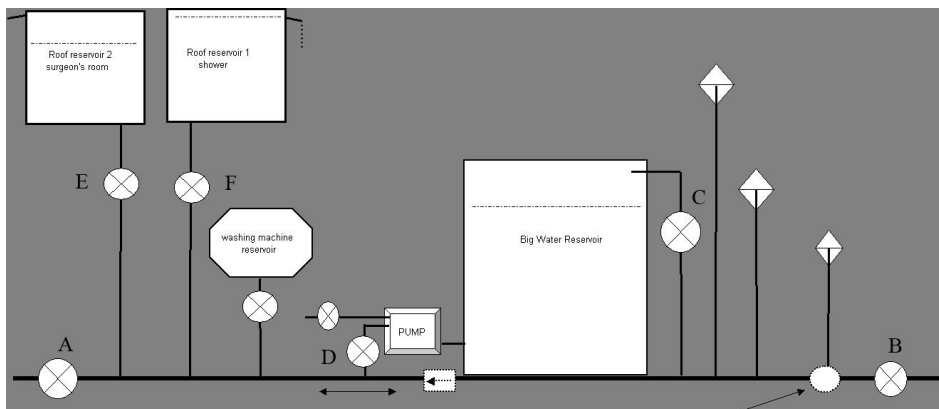
verrijzen. Ze kunnen snel geplaatst worden met enig scharhout en wat plastic zakken waarvan het hier zwart kan zien.

In de kliniek was het een rustige dag. De kleine verrichtingen konden door de interns (co-assistenten) worden gedaan. En het lijkt vandaag wel of er steeds meer assistenten zijn, naarmate er minder te doen is. Ze staan met zijn allen om een enkele patiënt en hebben het hoogste woord over van alles en nog wat. Omdat ze uit verschillende stammen afkomstig zijn laat de een zich nog luider horen dan de

ander. En zij kunnen het niet goed vatten als ik aangeef dat dat in Nederland toch wel erg lang geleden is. Sommigen kennen NL wel: Ajan Hirsi Ali, Pim Fortuyn, Jan Peter Balkenende. Terwijl wij vanuit NL toch niet bijzonder op de voorgrond zijn in de financiële hulpverlening aan dit land.

De president heeft het er zonder kleerscheuren afgebracht. Het is een door velen geliefd man, die er alle baat bij heeft dat gevoel te cultiveren. Immers in december zijn er weer verkiezingen en hij wil vast herkozen worden. Ik zal morgen in de krant lezen wat hij de regio te bieden heeft. In een kopje van een krant zag ik staan dat het land alleen maar schulden en armoede kent. Elke gunstige belofte voor deze straatarme regio zou in goede aarde kunnen vallen.

De watervoorziening in het huis is wel goed. Vanuit de nabijgelegen Tana rivier is ruimschoots water voorhanden. De rivier staat nooit droog. Integendeel: verleden jaar waren er overstromingen. Maar de Community sluit wel geregeld even het water af. Daarom hebben een aantal jaren geleden met name Koos Beugel en Loek zich sterk gemaakt een eigen watervoorraad aan te leggen. Vanuit deze voorraad van wel duizend liter wordt met een centrifugaalpomp een tweetal hooggelegen vaten gevuld, die dan de hydrostatische druk opleveren voor een heerlijke douche, toilet en de wasmachine. Het is zaak de vaten gevuld te houden! Maar je kunt er niet bij om te beoordelen hoe vol/leeg ze zijn. Ze waren wel eens leeg en dan moesten we met een escapade in het aardedonker met de zaklamp een aantal kranen, waarvan er een ook ingegraven was, opzoeken. Bijgaande tekening van het bouwschema. Tijdens de vulfase van de hooggelegen vaten moeten de kranen in de juiste stand staan. Evenals tijdens de vulfase van het grote vat.

Stand voor Vullen:

A, Ben C sluiten
D, E en F openen

Stand na Vullen

Open A en C
Sluit D, E en F
Vultijd ½ uur

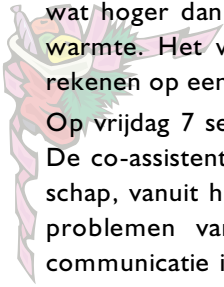
Daarna pompschakelaar in de store aanzetten.

Pomp uitzetten.

Voor gebruik het systeem ontluften door de kraantjes in het toilet en wasbak te laten doorlopen.

Afhankelijk van de intensiteit van gebruik (temp, aantal mensen) dienen de reservoirs gevuld te worden. Bij gemiddeld gebruik zeker twee keer per week de procedure uitvoeren.

Het drinkwater dat we gebruiken wordt eerst gekookt in porties en dan gefilterd. En we drinken het gekoeld, want de gemiddelde temperatuur ligt wel

wat hoger dan in Nederland. We hebben nog vrijwel geen last gehad van de warmte. Het was ook nog niet zo warm, maar volgende week moeten we rekenen op een verhoging tot 44 graden.

Op vrijdag 7 september togen we tegen 8 uur weer naar het ochtendrapport. De co-assistenten Karina en Rachel zijn nu voor het laatst. Ze hebben hun co-schap, vanuit het UMC (Utrecht) hier bijzonder goed ingevuld. Ze hebben de problemen van de Somalische patiënten met veel begrip opgepakt. De communicatie is heel empathisch beleefd en moest natuurlijk altijd via een tolk verlopen. Met groot gevoel voor verantwoordelijkheid en met grote kennis van zaken zullen zij ongetwijfeld van Loek een uitstekende beoordeling krijgen.

Daarnaast was het gezellig met hun de tijd hier door te brengen. En onmisbaar zijn ze, en dat zullen we volgende week, als we de computerproblemen zelf moeten oplossen wel merken. We zullen ze overmorgen, onder het zingen van het door hen ingestudeerde Keniaanse volkslied, uitgeleide doen en zeker een latere ontmoeting met ervaringen en foto's arrangeren.

De OK dag was uitgebreid en daarnaast werden nog een tweetal schotwonden aangeboden ontstaan bij -zo zei men- een overval waarbij het ging om het stelen van een kameel en een geit. Witte ge't zeker? De patiënten waren er niet al te slecht aan toe. Een verkeerde in shock t.g.v. bloedverlies, hetgeen vlot gecoupeerd kon worden. Bij deze patiënt, een mevrouw, was de kogel via de ene bil er in gegaan en via de andere er weer uitgekomen. Bij de man bestond een wond aan de linkerschouder (Arendsoog: vleeswond) en een ernstige wond aan het bovenbeen waarvoor ik hem op de OK, met hulp de assistente Pahe, heb behandeld. De entree-opening is klein en de uittrede-opening is een kleine ravage. De wond laten we goeddeels open, ter voorkoming van infectie.

Voor het donker wordt lopen we naar de rivier en zien waar de bevolking heel vaak water komt halen. Vlaktbij ligt een dorpje waar we nog een bezoekje afleggen. Als je je kenbaar maakt met Rotarydokters is dat voor de bevolking vertrouwd en het praat dan altijd bijzonder gemakkelijk.

Thuis drinken we een bier en daarna is het Shepards-pie, ook hier een regionale pottedeurmekaarschottel, die goed smaakt met de rest van mijn biertje. We eindigen met de onvolprezen fruitschotel, vandaag zonder de Delmonte ananas. Die was uitverkocht.

(wordt vervolgd)

Jan van Iersel

REIS NAAR CENTRAAL AFRIKA

Na de oproep vorig jaar van de redactie van het Lions bulletin om reisverslagen, nam Peter Bob Peerenboom ook de pen ter hand om het een en ander te schrijven over zijn reis naar Centraal Afrika (République Centrafricaine = RCA). Die is om meerdere redenen de moeite waard. Het is -zo schrijft Peter Bob- "allemaal wat fragmentarisch en vanzelfsprekend ook persoonlijk getint, maar dat zal altijd wel zo zijn met reiservaringen. Geen verhaal over mooie toeristische attracties op verre reizen, maar een tochtje naar de werkelijkheid van de binnenlanden van Afrika. De laatste toerist is hier al vele jaren geleden gesignaleerd, maar daarom niet minder bezienswaardig en vol belevenissen."

Centraal Afrika, letterlijk het centrum van het continent. Misschien ook wel het toppunt van een vergeten land (het merendeel van de mensen die ik er over sprak voor vertrek, wisten niet eens dat het bestond) met al vele jaren een slopende burgeroorlog. Mijn verhaal start 7 november thuis. Als je naar een land in burgeroorlog vertrekt, is het afscheid thuis toch wat bijzonder. Niet alleen vliegen blijft een

risico (met Air France voel ik me veilig en slaap ik prima), maar het bezoek aan een land met ongeregelde heden brengt extra spanning met zich mee. Het 'ik hoop dat je heelhuids terugkomt' beantwoord ik dan ook met 'dat hoop ik ook'. In Burundi heb ik heel wat oorlog meegemaakt, maar na vele jaren was ik er aan gewend en ik kende er de weg¹. RCA is de 1^e keer en ik ken er niemand.

De nachtvlucht verloopt voorspoedig en 's morgens om half zes land ik op de luchthaven van de hoofdstad Bangui. En daar begint mijn verhaal. De kaart die je voor het passeren van de douane moet invullen en die iedereen in het vliegtuig al heeft gekregen (service van Air France zullen we maar zeggen), blijkt gewijzigd. Dus een tweede (zelfde) formulier ingevuld, nu echter met een tekst reclame erop van Telecel (de lokale mobiele telefoonmaatschappij). In de hal bij de douane bevinden zich enkele loketten alwaar je een stempel in je

¹ NB Overigens is het me tot op heden niet goed gelukt te praten over mijn belevenissen in Burundi. Ook niet aan mijn familie. Dat komt wel een keer, maar het lijkt eerst te moeten slijten. Misschien is het van je af schrijven zoals in dit stuk ook wel een goede remedie.....

paspoort kunt krijgen. Vervolgens moet je dan ergens anders in dezelfde hal het ingevulde formulier afgeven, niet bij het visumbureau zoals je gezegd wordt, maar gewoon bij iemand die 'ergens' staat. Tegelijkertijd moet je je voorstellen dat er ruim tweehonderd mensen uit het vliegtuig komen in een hal van pak weg honderd vierkante meter. Chaos dus. Maar na een kwartiertje is het me toch gelukt en ga ik naar de hal ernaast waar de bagage aankomt. Iets groter, maar deze wordt niet alleen gevuld door passagiers, maar ook met allerlei mensen die kans gezien hebben het gebouw in te komen om vrienden of familie af te halen, en natuurlijk alle koffers. Kortom, een nog grotere chaos, die voor mij met een zucht van verlichting afloopt als ik na ruim anderhalf uur mijn koffer in het vizier krijg. De douaneformaliteiten kan ik omzeilen door met mijn vriendelijkste gezicht te zeggen dat ik voor de Katholieke kerk kom werken. De wonderen zijn de wereld nog niet uit! Echter, bij het naar buiten gaan blijkt de organisatie waarvoor ik kom werken niet aanwezig om me op te

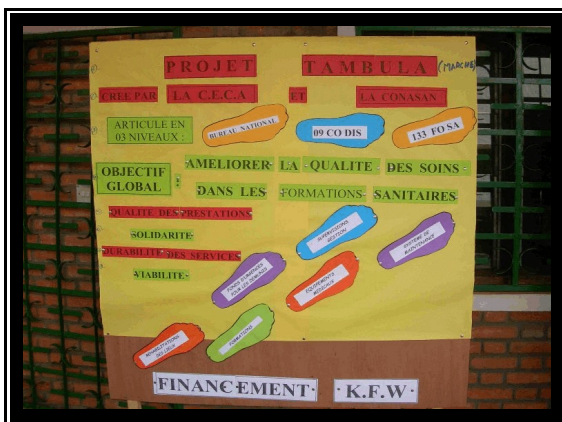
halen. Zomaar een willekeurige taxi nemen lijkt me ook niet echt veilig (in Kinshasa kan het gebeuren dat de taxichauffeur je na enkele kilometers de wagen uit zet; de rest van de reis mag je zonder bagage lopen..). Gelukkig is er een andere Nederlander die wel wordt opgehaald en zij zijn zo vriendelijk mij af te zetten op mijn logeeraadres. Om acht uur zit ik eindelijk aan het ontbijt.

Ik verblijf bij allerliefste zusters, maar zonder telefoon, zonder nummers, zonder adressen en zo voort. Mijn SIM-kaarten uit Nederland, Kameroen en Tchad blijken alle drie niet te werken. En ik vraag me af of de organisatie wel op de hoogte is dat ik kom. Ze hadden toch gemaïld dat ik welkom was!? Maar mijn tien dagen geleden verstuurde email met vluchtgegevens was niet beantwoord.... De eerste dag op mijn kamer doorgebracht.... Zouden ze me toch nog komen ophalen? Nee dus.

Vrijdag laat ik me door iemand in het centrum afzetten zodat ik in ieder geval een lokale SIM-kaart kan kopen (gelukkig heb ik nog oude CFA's uit Kameroen, die hier ook worden gebruikt) waardoor ik contact kan opnemen met de organisatie voor wie ik ben gekomen. Want geld wisselen zonder dat je een auto hebt, kan een hachelijke zaak zijn. Mensen die uit de bank komen worden speciaal in de gaten gehouden. Afijn, mijn boodschappen verlopen voorspoedig en op mijn kamer maak ik voor mezelf een kop koffie. Vervolgens contact gezocht. Wat blijkt, op hun kantoor hebben ze geen internet en het cybercafé bezoeken gebeurt zeker niet dagelijks. Kortom, niets blijkt geregeld en de enkele aanwezige mensen hebben absoluut geen tijd voor me, want volgende week wordt een nieuw centrum geopend in de aanwezigheid van drie ministers. Dus dat moet worden voorbereid. 's Middags (vrijdag) toch een

eerste gesprek gevoerd en een aantal zaken geprogrammeerd. Vervolgens is het weekend en werkt men niet....., voor mij een leuke oefening van geduld. Van de nood een deugd gemaakt door alvast aan mijn rapport te gaan werken. Trouwens ook de reden dat jullie dit reisverslag kunnen lezen, want daarvoor was tijd genoeg dit keer.

Logeren bij de zusters in een hoofdstad is altijd een bron van gezelschap en vermaak. Aan tafel zit een team van 5 fransen, waaronder een orthopedisch chirurg die hier al jaren komt om eenmaal per jaar allerlei poliopatiëntjes te opereren. De verpleegkundig anesthesist is er voor de eerste keer, maar heeft moeite met het werk omdat het hier nogal anders gaat (voor de ingewijden: morfine mag niet worden ingevoerd en alles operaties gaan onder lokale anesthesie of met Ketalar, dus aan een anesthesist in niet echt behoefte). Kort flits door mijn hoofd mijn artikel tegen medisch toerisme, echter die chirurg doet goed werk. Hij heeft in de loop der jaren 1500 patiëntjes geopereerd! Ook zit er iemand aan tafel die zich bezighoudt met de bijenteelt en die

geweldig kan vertellen over allerlei ziektes die op dit moment de bijenkolonies in Europa en Amerika bedreigen. Wel interessant, maar daar ben ik toch niet voor gekomen? We waren hier toch voor de mensen?

Neem dan de discussies met een Fransman en iemand uit Guinee Bissau. Ze zijn hier voor een programma met straatkinderen. Tijdens het eten praten we over dit land dat al jarenlang in burgeroorlog is. Eigenlijk is het na de onafhankelijkheid in 1960 nooit meer goed gekomen. De laatste jaren gaat het verder bergafwaarts. En dat zie je ook als je wandelt in de stad. Eén grote

misère. Alleen het presidentiële paleis en één bankgebouw blijken de afgelopen tien jaar een verfbeurt te hebben gehad. Veel grote gebouwen zijn slechts geraamtes als stille getuigen van betere tijden. En voor de dokters onder ons: de levensverwachting is gezakt van 49 naar 43 jaar gemiddeld; 15% van de bevolking is besmet met Aids; 35% van de vrouwen is verkracht, 300.000 wezen, afijn allemaal niet zo leuk om te horen. De

gruwelijkheden die dictator Bokassa een veertig jaren geleden begon, zijn nog lang niet afgelopen..... Dat herinnert me aan een verhaal van de president van de Eglise Evangélique in Kameroen uit 1983, met wie ik een keer zat te eten tijdens een synodezitting. Die had de RCA diverse malen bezocht en vertelde dat Bokassa zijn vijanden aan de krokodillen te eten gaf. Kortom, je leven is hier letterlijk nog geen dubbeltje waard; de rechterlijke macht functioneert hier al jaren niet meer. Ambtenaren staken regelmatig omdat er een achterstand van 44 maanden salaris is. Je vraagt je overigens af, zou dat zin hebben? Er gaan continu geruchten over een nieuwe staatsgreep. De vraag is: hoe komt dat toch zo allemaal? De volgende dingen schieten door me heen: Was de overgang naar een zelfstandige staat voorbereid? De gedoodverfde president (een katholieke priester) kreeg in 1959 een vliegtuigongeluk voor de start.....

- ★ De kleine rijke elite heeft belang bij het voortduren van de oorlog. Voorbeeldje: de inkomsten van de vele diamanten, het goud, het uranium en het uitgevoerde hout worden niet vermeld op de staatsbegroting (bron: persoonlijk van de EU-vertegenwoordiger die hier het staatsbudget moet controleren!). Ik schat dat het om meer geld gaat dan het totale bruto product per capita. Maar wat te doen? Als de EU zich terugtrekt staan er zo anderen voor je in de plaats. Die diamanten worden overigens in Amsterdam verhandeld. Ze zullen vast wel certificaten hebben dat ze officieel zijn gewonnen. Maar waar het geld naar toe gaat dat is toch niet onze zaak? En het uranium wordt gewonnen door Zuid-Afrikanen en vervolgens doorverkocht aan Frankrijk.
- ★ Er zitten in de hoofdstad heel wat chinezen. Dat is trouwens in heel Afrika zo. Die financiers grote projecten en stellen verder geen moeilijke vragen; trouwens de EU en wij ook niet, geloof ik...
- ★ Ook de moslims proberen hun invloed te vergroten, gevoed vanuit Tchad met oliedollars uit de Arabische wereld. Dat oliegeld is toch van het westen afkomstig?
- ★ De militairen worden nauwelijks betaald. Dus moet je wel geld aan de bevolking vragen. En trouwens, de wapenhandel floreert hier ook. Vanuit Bangui is het alleen de rivier over en je zit zo in Congo. Géén moeilijke vragen, geen douane. En in Congo betalen ze er graag voor. Waarom duurt die burgeroorlog daar ook zo eindeloos?
- ★ De militairen verkopen hun munitie zodat ze bij gebrek aan salaris in ieder geval te eten hebben. Dat heeft weer gewapende bendes tot gevolg ('coupeurs de routes') die het transport in het binnenland tot een risicovolle aangelegenheid maken. Wie profiteert van wie, en wie beschermt wie?
- ★ Dat herinnert me aan een verhaal van een vluchteling uit RCA die werd geïnterviewd voor de Zwitserse TV. Een vraag uit het publiek ging over het feit waarom hij niet terug ging naar zijn eigen land. Zijn antwoord: als u er voor zorgt dat al het geld dat bij u op de bank staat en dat uit mijn land is gestolen, weer geïnvesteerd wordt in mijn land, ga ik morgen terug. Vele miljarden euro's staan op buitenlandse banken en vormen goedkoop geld om in de westerse maatschappij te investeren.

Wie had er ook al weer boter op zijn hoofd? Terwijl het gemiddelde inkomen van de bevolking hier grenst aan een ½ dollar per dag. Hoe zouden wij het vinden als onze leiders meer dan 3 à 4 keer het jaarbudget van onze staat in het buitenland hadden geparkeerd?

Zo kan je natuurlijk een boek volschrijven en het is maar een bulletin; de wereld is complex. Samenvattend zou je kunnen zeggen: jammer dat de RCA veel natuurlijke hulpbronnen met vele geïnteresseerde klanten heeft in een geliberaliseerde wereldhandel. Echter, miljoenen arme uitgebuite mensen zijn er de dupe van.

In de loop van de eerste week begint mijn werk te vlotten. Ik spreek tenslotte een aantal mensen en mijn rapport vordert gestaag. Ik heb me voorgenomen in ieder geval ook naar het binnenland te reizen om de regio te bezoeken waar Cordaid mogelijk een project start. Maar hoe daar te komen? Twee dagen in de auto heen en twee dagen terug is toch wel wat veel van het goede, afgezien van de risico's en je weet nooit zeker of je wel aankomt. Ik besluit via de kerk een vliegtuigje te charteren. Ook niet zonder risico's, maar in ieder geval sneller.

De reis naar het binnenland is een ervaring op zich. Fungerend als copiloot legt de Nederlandse piloot van 'piloten zonder grenzen' mij alle kneepjes uit van het vier-persoons vliegtuig. Het is op allerlei manieren beveiligd, GPS, een systeem om in de mist te landen en een radar die de buien met flinke windstoten op 150 km aan ziet komen. Daar kan je dan rustig omheen vliegen. Het is stukken veiliger dan Anneke in haar hoofd had, dus het eerste wat ik doe als ik ben geland is een nieuwe telefoonkaart kopen en haar bellen dat het goed is afgelopen. Die lokale vliegveldjes zijn trouwens wel aardig met een zanderige strip als landingsbaan. Er was er één met een echte verkeersstoren en een klimaatmeter, overigens alles in onbruik. Het enige vliegtuig dat hier land is dat van Caritas, een enkele keer per maand.

In Bangassou verblijf ik op de missiepost door Nederlanders gesticht. Met van die oude paters en zusters die hier al een jaar of 20-50 zijn. De meeste zouden bij ons al lang met pensioen zijn.... Er lopen hier toch al gauw een twintigtal blanke missionarissen en franse ontwikkelingswerkers (leraren van de middelbare school) rond. Er staan ruim 10 auto's terwijl er in de rest van de stad geen auto is te bekennen. De zwarten zijn vanzelfsprekend te dom, te lui en te corrupt om veel verantwoordelijkheid te dragen. Lekker ouderwets, maar ik had niet gedacht dat het nog bestond.

De streek hier is sterk verpauperd, dit komt mede door het ontbreken van transport. Het laatste onderhoud aan het wegennet (van zanderige pistes) is zo'n twintig jaar geleden geweest. Over asfalt hebben we het hier al helemaal niet. De eerstvolgende grote

plaats is ruim 300 km. verderop en daar doe je met een vrachtwagen ongeveer een week (!) over. Geen chauffeur die zich daaraan waagt. Dus de feitelijke handel van voedselproducten is vrijwel stil komen te liggen. In ieder geval sterkt het ons vooroordeel van luie, veel alcohol drinkende mannen. Het overige transport gaat met de fiets, soms honderden kilometers ver, maar dat is vanzelfsprekend niet iets voor die luie....

Apart verhaal is nog de gevangenis. Het dak is laatst door de bisschop gerepareerd. Gevangen krijgen er niet te eten. Hopelijk heb je dus familie die eens langskomt, of als je geluk hebt kan je zelf overdag ergens een landje bewerken; er is land genoeg. Overigens is het niet uitgesloten dat je gewoon van de honger sterft vertelt mij de zuster die er zo af en toe komt. Als ik dan aan het eind van de middag op de veranda zit uit te puffen na een dag heet

werken (het is hier zo'n 35 graden bij 100% vochtigheid) komt er een vrouwtje aan van een jaar of 20 met een baby van een maand of 4 op de rug. Ze vertelt dat ze al 8 maanden in de gevangenis zit omdat ze van 'hekserij' wordt beschuldigd. Ze vraagt me 2.000 CFA voor eten... Ik kan het niet over mijn hart verkrijgen om het niet te geven. Het verhaal verifiëren lukt toch niet. Wat een contrast met onze werkelijkheid.

Over het niveau van de gezondheidszorg zou een apart boek te schrijven zijn.

Geen licht, geen water, rottende deuren die al 40 jaar niet zijn geveerd, een verloskamer zonder apparatuur om de instrumenten te steriliseren, enz. Ik heb er allemaal maar geen foto's van genomen, op één na. Oordeel zelf, hoe inventief afrikanen kunnen zijn. Overigens deed de generator van het ziekenhuis het al lang niet meer, dus zelfs de gevonden oplossing was niet meer operationeel.

Vraag blijft waarom ik dit werk doe, welbewust de risico's neem. Ik denk dat het heeft te maken met vergeten mensen, mensen zoals wij allemaal. Die het slachtoffer zijn van handel, structuren en oorlogen van machthebbers overal op aarde. Die letterlijk trachten te overleven. In die situaties te mogen en kunnen werken met mensen die de goede kant op willen is het risico waard. Door dit werk kan je mensen hun eigenwaarde laten ontdekken, hen laten voelen dat ze de moeite waard zijn, dat ze zelf wat kunnen. Dat is essentieel, zodat mensen zelf de moed niet opgeven. Juist in die landen waar alles lijkt te mislukken en waar het einde niet in zicht is: RCA, Congo, Tchad, Sudan.

Dat is echter niet het hele verhaal, want in al die triestheid zou je zelf ook de moed kunnen verliezen. Gelukkig gaat het in heel veel landen in Afrika goed en is er wel degelijk verandering, vooruitgang en hoop.

Zijn er door de programma's van Cordaid daadwerkelijke ontwikkelingen op gang gekomen. Maar daarover een volgende keer; uit een ander land.

De wonderen zijn de wereld nog niet uit: het internet werkt hier in het achterland dankzij een satellietverbinding geschonken door de ambassade van Frankrijk aan de (Spaanse) bisschop. Waar de kerk al niet goed voor is! De ambassadeur was het cybercafé zelf komen openen. Investering pak weg een €5.000,- (waar je je als ambassadeur al niet voor wilt verplaatsen!). De Afrikaanse pater die mij het verhaal vertelde was boos en hij legde uit waarom: wij geven met de ene hand een fooi, maar nemen aan de andere kant..... Eerlijk gezegd gaf ik hem gelijk.

Groeten uit Bangassou, RCA, 18 november 2007.

Peter Bob

BESTEMMING I.R. IRAN

Over een onvergetelijke ervaring

Het is zaterdag 8 september. Wij reizen al vier dagen door de Islamitische Republiek Iran en hebben voor het eerst goed geslapen. Vandaag bezoeken wij de woestijnstad Yazd. Als eerste gaan wij naar de Atashgah-e Varahram, een beroemde Zoroastrische vuurtempel. Over Zoroaster, de Griekse naam voor de Iraanse profeet Zarathustra, is weinig bekend. Hij leefde waarschijnlijk van 628 tot 551 v.Chr. De leer die hij met succes verspreidde is gebaseerd op de strijd tussen het Goede en het Kwade. Die manifesteert zich in tegengestelden als licht en donker, gezondheid en ziekte, leven en dood. Iedereen is vrij om zijn eigen levensweg te volgen, maar uiteindelijk zal de oppergod, Ahura Mazda, het Laatste Oordeel uitspreken. Zijn leer heeft een belangrijke rol gespeeld tijdens diverse dynastieën en is zelfs staatsgodsdienst geweest ten tijde van de Sassaniden, de laatste monarchie voor de Arabische overheersing die het einde van het Zoroastrisme betekende.

De vuurtempel is betrekkelijk modern. In 1940 is het eeuwig brandende vuur, dat al meer dan 1500 jaar brandt, er naar over gebracht. Wij krijgen een interessante uitleg over de symboliek van dit geloof. (Voor mij weer een illustratie dat godsdienst niet meer is dan een idee, een menselijk construct. Een ware leer kan alleen daarom al niet bestaan, geloof ik.)

Wij rijden de stad uit, de woestijn in en gaan op weg naar een Dakhma-ye Zatoshti, een tweetal "stiltetorens". De temperatuur is inmiddels opgelopen tot zo'n 40°. De torens zijn getuigen van de begrafenisrituelen van de Zoroastriërs. Stoffelijke overschotten vertegenwoordigen een overwinning van de slechte geest Ahriman. Aarde, lucht, vuur en water mogen niet door het onreine bezoedeld worden. Begraven of cremieren komen dus niet in aanmerking. Stoffelijke resten worden door priesters omhoog gedragen naar de stiltetoren en daar neergelegd om over geleverd te worden aan de gieren. Ik loop in de hitte dezelfde weg die de priesters mij zijn voorgegaan. Gus blijft beneden achter in de schaduw van de gebouwen die bestemd waren voor de rouwceremonies van de bedroefde families. Naarmate ik klim wordt het uitzicht meer en meer adembenemend en mijn rug steeds natter. Boven gekomen stel ik mij voor hoe hier de lijken op de rechter zijde werden neergelegd waarna de priesters op gepaste afstand wachten op het aanvliegen van de gieren.

Zij hielden in de gaten welk oog het eerst werd uitgepikt.

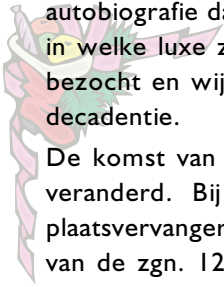
Was dat links dan moest er extra veel voor het zielenheil van de overledenen worden gebeden. Was alles tot het bot afgekloven dan werd het restant in een diepe put gegooid en konden de priesters weer afdalen. (Tot in de jaren 70 van de vorige eeuw vonden deze rituelen plaats. Sindsdien wordt er om

hygiënische redenen wel begraven. En dus zijn de gieren er nu uitgestorven.) In stilte daal ik ook af, onder de indruk van de plek. En van het begrip woestijnstad. Als ik de slingerende weg volg en de bocht naar Yadz neem zie ik wat een woestijnstad echt is. Een stad die echt zo maar ophoudt waarna direct de woestijn begint. Hoe is het mogelijk dat daar 350.000 mensen, waarvan nog maar 5000 zoroastriërs, wonen in zo'n droge omgeving. Een vraag die opkomt omdat ik zelf ook naar water snak. Had ik bij Gus achtergelaten...

Zo maar een korte impressie van een klein onderdeel van onze 17-daagse rondreis door de I.R.Iran. In totaal 4000 km reizen (waarvan een goede 1000 in een oude Tupolev) door het oude Perzië dat aan de bakermat van onze beschaving heeft gestaan. Maar ook door het land dat op het huidige wereldtoneel zeker sinds de invoering van de Islamitische Republiek door Khomeini in 1980 een onmiskenbare, belangrijke en in veel westerse ogen een gevaarlijke rol speelt. En dat maakt onze reis ongemeen boeiend en verwarrend.

Wie zich verdiept in de recente geschiedenis van het land begrijpt dat de positie van de Pahlavi-dynastie onhoudbaar was geworden. Sjah Reza, met Amerikaanse hulp in 1943 op de pauwentroon gezet ten koste van zijn vader die van Duitse sympathieën werd verdacht, was te ver van zijn volk af komen te staan. Tegenover spectaculaire economische groeicijfers stonden corruptie, zelfverrijking, inflatie en een groeiende kloof tussen arm en rijk. Alleen door het barbaarse optreden van de geheime politie Savak kon hij zijn wankele positie rekken. Zijn vrouw Farah Diba schrijft op het eind van haar

autobiografie dat zij na hun gedwongen vertrek bang is dat het volk nu kan zien in welke luxe zij hebben geleefd. In Teheran hebben wij twee Pahlavipaleizen bezocht en wij kunnen die angst heel goed begrijpen: onvoorstelbare luxe en decadentie.

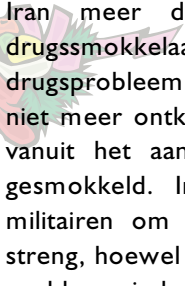
De komst van Khomeini heeft evenwel de situatie van de bevolking niet echt veranderd. Bij zijn terugkeer naar Iran heeft hij zich zelf benoemd tot plaatsvervanger van de 12^e imam (die volgens de leer van de sjiïeten, althans van de zgn. 12ers, verdwenen is en na wiens terugkeer er vrede zal zijn) en daarbij alle macht naar zich toegetrokken. De invoering van de sharia betekende een achteruitgang waar de bevolking nog steeds mee te maken heeft. Meest zichtbare is natuurlijk de voorgeschreven hoofddoek voor vrouwen. En dus moest Gus al bij het boarden op Schiphol de hoofddoek op (wij vlogen met Iran Air) om die voortaan alleen op de hotelkamer weer af te doen. Ruim vallende kleding is voorschrift want, zoals onze reisleidster bij aankomst in het hotel zei: "Vrouwen mogen niet laten zien dat zijn borsten, buik en billen hebben". Maar ook hier wordt de soep niet zo heet gegeten als die opgediend wordt. Tijdens onze reis hebben wij door het hele land veel (weliswaar meestal jonge) vrouwen gezien die van dit voorschrift kennelijk niets begrepen hebben. Verleidelijk gekleed, met lokken voorzien van highlights onder de hoofddoek uit, laten zij het nauwelijks aan de fantasie over te bedenken dat zij vermoedelijk mooie borsten en billen hebben. (Van het toegenomen optreden van de even corrupte als gewelddadige basij, de zedenpolitie, hebben wij nagenoeg niets gemerkt. Alleen werd een groepje studentes waarmee wij in de duizend-en-een-nacht tuin van het Abassi hotel in Isfahan in gesprek raakte, verzocht het haar wat beter te verstoppen, hetgeen zij glimlachend deden met een blik in de ogen waar het cynisme van afdroop.) En naast de hoofddoek is daar verder natuurlijk de rigoureuze uitbanning van alcohol. De prachtige druiven die in de buurt van Shiraz worden verbouwd worden nu naar Australië geëxporteerd om daar tot wijn te worden gemaakt. Wij dienden ons te behelpen met een islamische beer, alcoholvrij dus, waarvan de meest luxe en lekkerste onze eigen Bavaria malt was. Op de zwarte markt is overigens voldoende alcohol verkrijgbaar, vaak afkomstig uit Saudi-Arabië. Maar tijdens een rondreis leer je zo'n markt natuurlijk niet kennen.

De islamisering van het land heeft zoals bekend geleid tot een internationale boycot, althans door de westerse wereld. Een gevolg daarvan is o.a. dat het land is uitgesloten van het internationale betalingsverkeer. Voor ons betekende

dat geen gebruik van de credit card en niet kunnen pinnen. Alles cash mee dus. Maar ondanks de boycot is er in het land alles te koop. Want de verhouding met het Oosten is redelijk normaal. Veel import derhalve uit b.v. Korea en Thailand. Dat laatste land is voor Iraniërs bovendien een geliefd vakantieland. Je kunt er gewoon met je familie op het strand liggen in tegenstelling tot het Iraanse strand aan de Kaspische Zee die misschien wel even mooi is, maar waar mannen en vrouwen strikt gescheiden worden door een groot doek op het strand en in zee. Een scheiding die ook in de stad steeds zichtbaar is. Vrouwen zitten alleen in het achterste gedeelte van de stadsbus, mannen voorin, tenzij een vrouw begeleid wordt door haar man, dan mag zij weer wel voorin zitten. Hetzelfde in de metro waar zelfs het wachten gescheiden plaats vindt. Wij kwamen ook een vrouwentaxi tegen, die overigens door vrouwen best wel gewaardeerd wordt: even geen last van opdringerige mannen. En toen Gus in een van de hotels wilde gaan zwemmen, en wij al grappen maakten over de onmogelijk matineuze uren dat het zwembad voor vrouwen geopend zou zijn, kreeg zij te horen “only for men”.

Wij hebben ongelooflijk veel informatie gekregen over het land, zijn geschiedenis, zijn cultuur en zijn bewoners mede dankzij een voortreffelijke lokale gids. Maar op den duur was het toch moeilijk er achter te komen of het juiste of politiek correcte antwoorden waren die wij op onze vragen kregen. Zo wil de huidige groot-ayatolla Khamenei naar het westen toe de sharia een menselijker gezicht geven. Natuurlijk, bij diefstal wordt volgens de sharia de hand afgehakt, bij moord volgt ophanging, maar nu zou de veroordeelde ook kunnen kiezen voor een (lange) gevangenisstraf. “Mooi” denk je dan. Maar twee dagen nadat wij in het zuidelijke Mahan de schrijn van de soefi sjah Nematollah Valli hadden bezocht lezen wij in een Engelstalige staatskrant dat daar 7 criminelen zijn opgehangen, in public, want ter afschrikking. En dat in een andere stad twee handen waren afgehakt. En ja, dit jaar zijn er inmiddels in

Iran meer dan 250 ophangingen geweest. Vooral moordenaars en drugssmokkelaars. Nieuw voor ons was het feit dat Iran een groot drugsprobleem heeft. Dat er in het land veel gebruikers zijn wordt inmiddels niet meer ontkend. Groter probleem zijn de enorme hoeveelheden drugs die vanuit het aangrenzende Afghanistan en Pakistan richting Turkije worden gesmokkeld. In de strijd daartegen zijn al honderden politiemensen en militairen om het leven gekomen. De controles onderweg zijn uitermate streng, hoewel wij als Europees gezelschap gelukkig werden ontzien. (Ook een probleem is het aantal vluchtelingen die de I.R. Iran heeft opgenomen: maar liefst drie miljoen op een bevolking van ruim zeventig miljoen. Niet geheel onbegrijpelijk met buurlanden als Irak en Afghanistan. Geen land ter wereld heeft meer vluchtelingen binnen de grenzen.)

In Iran land lijkt een grote afstand te bestaan tussen “het regime” en de bevolking. Veel Iraniërs zijn teleurgesteld in de politiek. Aan het begin van deze eeuw hebben eerst president Rafsanjani en later de meer hervormingsgezinde president Khatami geprobeerd de leefsituatie te verbeteren en de bevolking meer vrijheden te geven. Maar alle pogingen daartoe werden rigoureuus van tafel geveegd door groot-ayatolla Khatemi die als “hoogste leider van de revolutie”, daarbij gesteund door de Raad van Hoeders, het orthodox islamitische karakter van de revolutie in de gaten houdt. Bij de verkiezingen in 2005 hebben daarom veel kiezers niet meer de moeite genomen te gaan stemmen. Het conservatisme, vooral op het platteland en onder de arme bevolking in de steden massaal aanwezig, kreeg daarom vrij spel. Bedenk daarbij dat het land lijdt onder een enorme braindrain waarbij de intellectuele toplaag het land ontvlucht en het is niet verwonderlijk dat de starre, aartsconservatieve wiskundige Ahmadinejad president kon worden. De eerste president die voordien nooit in het buitenland was geweest of daar een opleiding had genoten. Verkiezingen overigens waarbij de Raad van Hoeders duizenden vooruitstrevende kandidaten van de kieslijsten heeft geweerd. De bevolking lijkt er koud noch warm van te worden. Die heeft wel andere problemen aan het hoofd. De economie draait slecht, vooral door de handelsboycot. De werkeloosheid is officieel 15%, maar wordt geschat op 30%. Uitzicht op verbetering van de levensstandaard van de gemiddelde Iraniër is er nauwelijks. Dat geldt natuurlijk niet voor de rijke elite, die zoals in elk land ter wereld aanwezig is.

De infrastructuur is matig ontwikkeld. Zo moet het land nota bene benzine importeren nadat zij de eigen olie eerst geëxporteerd heeft: het land zelf heeft te weinig capaciteit om te raffineren. (De literprijs van 5 eurocent voor benzine is natuurlijk wel aantrekkelijk: daar gaat volgend jaar verandering in komen, hetgeen al tot veel maatschappelijke weerstand heeft geleid.)

Maar ondanks de malaise is de bevolking uitermate vriendelijk tegenover westerlingen. Natuurlijk, Amerika is de vijand, en "Down with the USA" kom je regelmatig tegen. De muur rond de Amerikaanse ambassade is sinds de 444 dagen durende bezetting ervan door revolutionairen vol gekalkt met anti-Amerikaanse leuzen. Niet geheel onbegrijpelijk als je weet dat Amerika Irak heeft gesteund in de Iran-Irak oorlog van 1980-1989 en nagaat wat die oorlog voor het land heeft betekend. Overal in het land kom je daarom schilderingen tegen die de martelaren die het leven lieten bewieroken. (Het is misschien wel de grootste fout van Khomeini geweest dat hij die bezetting goedkeurde. Maar de revolutie was nog maar net begonnen en de uitlevering van sjah Rezi werd door Amerika geweigerd, misschien wel vandaar..)

Terug naar de geschiedenis. In Pasargadae bezochten wij de tombe van Cyrus de Grote, die de aanzet heeft gegeven tot de vorming van het Perzische rijk, later vooral uitgebouwd door Darius de Grote, van wie wij het indrukwekkende rotsgraf bezochten in Nasq-e-Rostam. En natuurlijk bezochten wij de ruïnes van Persepolis met zijn prachtige reliëfs, zo smadelijk in brand gestoken door Alexander, die in Iran daarom nooit de Grote wordt genoemd. (Een strijd die schitterend beschreven wordt in het zeer leesbare boek van Tim Holland "Perzisch vuur") In Shiraz, de stad van rozen en nachtegalen, maakten wij kennis met de dichtkunst van Hafez en Sa'adi, die daar elk een druk bezochte tombe hebben gekregen.

Eén van de hoogtepunten was ongetwijfeld ons driedaags verblijf in Isfahan. Niet zo vreemd als je bedenkt dat het verhaal dat ik een aantal maanden geleden in dit bulletin schreef over het gedicht "De tuinman en de dood" daarna de directe aanleiding is geworden voor deze reis. Het Meidan-e Emam of Imamplein heeft een indrukwekkende omvang en is na het Plein van de hemelse vrede in Beijing het grootste ter wereld. Je hebt er niet veel fantasie voor nodig om je voor te stellen hoe vroeger het plein bezaaid was met

handelslieden uit alle windstreken en de vorsten vanuit het Ali Qapu-paleis de traditionele polowedstrijden bekeken. Van de stad werd niet voor niets gezegd: "Esfahan nesf-e jahan of wel Isfahan is de helft van de wereld"

De enorme bazaar geeft een levendig beeld van het dagelijks stadsleven in het Midden-Oosten (hoewel ik

de zoek in Damascus eigenlijk interessanter vind). En dan de prachtige moskeeën aan het plein, waarvan vooral de Masjes-e Jome een caleidoscoop aan kleuren in de schitterende tegelmozaïeken laat zien. Een stad ook met prachtige tuinen, die je overigens ook elders wel ziet, want voor Iraniërs zijn mooie tuinen een voorbode van het paradijs. En niet te vergeten de prachtige bruggen over de Zayande Rud, waar wij langs wandelend spontaan werden uitgenodigd door een Iraanse familie om een hapje mee te eten en dat nog wel op de eerste dag van de Ramadan. De verklaring daarvan was dat het die dag onduidelijk was of de avond daarvoor de maan wel was gezien in Mekka. (Sjiïeten zijn inderdaad wat gematigder dan de soennieten, zo bidden zij maar drie keer per dag en schalt de gebedsoproep lang niet zo indringend en hard als in Syrië en Jordanië het geval was.) En wat te denken van een diner in de sprookjestuin van het Abassi-hotel, een nog door Farah Diba opgelapte karavanserai, waar wij voor een paar euro's extra een heerlijke maaltijd genoten. Of de joodse en Armeense wijk (waar ik de lekkerste cappuccino ooit dronk) met de Heilandskathedraal als trots van de Armeense gemeente en waar de prachtige muziek als een weldaad in de oren klonk.

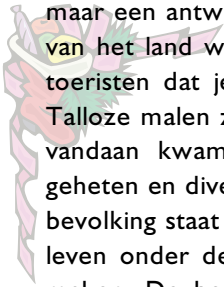
En dan een paar dagen later in het noorden de bijzondere ontmoeting die wij hadden in de synagoge in Hamadan waar nog een joodse gemeenschap bestaat van een tiental oudere mensen en dus tot uitsterven gedoemd is, maar waar wij wel de tombes aantreffen van Esther (getrouwd geweest met Xerxes, bij ons beter bekend als Ahasveros en terug te vinden in het bijbelboek Esther in het oude testament) en Mordechai. Gus kon niet nalaten om even haar hand op de

tombe te leggen en Esther te bedanken voor de mooie verhalen in de kinderbijbel van vroeger. Hamadan, een stad trouwens die een van de meest levendige is van Iran, waar wij ook een - zowaar- mooi en modern monument ter nagedachtenis van Khomeini aantreffen en de stad waar ik van tandpijn ben afgekomen (iets te veel zoetigheid gegeten) door een mondwater te kopen in de apotheek bij de graftombe van Avicenna de alleskunner uit de 10^e eeuw die zich bezighield met geneeskunde, filosofie, wis- en natuurkunde, astronomie en muziek. Alsof hij het zelf gemaakt had, want binnen de kortste keren was ik van het malheur verlost. (Dat ik eerst thuis ontdekte dat het drankje uit Barcelona kwam, doet nauwelijks iets af van de charme van het beleefde moment) Eén tegenvaller was wel dat wij de strikt religieuze stad Qom niet mochten bezoeken. Ondanks een poging daartoe door onze gids werden wij binnen 500 meter door een politieagent weer teruggestuurd. De beroemde gouden koepel alleen van een afstandje gezien. En toegegeven, de kleding van de vrouwen in ons gezelschap staken wel wat kleurrijk af tegen de bijna geheel in het zwart bedekte vrouwen die het stadsbeeld opleverde.

En dan heb ik het nog niet gehad over de schitterende natuur die Iran heeft. De woestijnen zijn indrukwekkend, de bergen in het noordwesten adembenemend, de rotsen van ongekende schoonheid en de groene vlakten meer dan elegant.

Het mag duidelijk zijn dat onze reis een diepe indruk heeft achtergelaten. Nog nooit hebben wij een land bezocht d a t z u l k e tegenstellingen kent. Cultuur en natuur tegenover de positie van het land op de huidige wereldkaart. Vaak is ons na terugkeer gevraagd of wij ons wel veilig voelden in Iran. Er is

maar een antwoord mogelijk: absoluut ! Zoals eerder opgemerkt: in alle delen van het land was de bevolking buitengewoon vriendelijk. Er komen zo weinig toeristen dat je door de bevolking al gauw als bijzonder wordt beschouwd. Talloze malen zijn wij gefotografeerd of gefilmd. Vaak werd gevraagd waar wij vandaan kwamen en bedankt voor onze komst. Overal hartelijk welkom geheten en diverse malen uitgenodigd voor een maaltijd. Een groot deel van de bevolking staat afwijzend tegenover het heersende regime en leeft een lijdzaam leven onder de strikte regels van de sharia en probeert er het beste van te maken. De behoefte aan meer vrijheden wordt duidelijk in gesprekken met Iraniërs (voor zover kennis van het Engels die mogelijk maakten). Ook is men geïnteresseerd in gebeurtenissen en ontwikkelingen in het westen. Maar ook is men hier en daar toch angstig voor het uitbreken van een oorlog tegen Iran door met name de USA (“Wij hebben de laatste decennia al zoveel zinloze oorlogen gehad en willen alleen maar vrede.”). Opmerkelijk is dan wel weer dat er nauwelijks gereageerd werd op de woorden van de Franse minister van BuZa Kouchner die tijdens onze reis met oorlog dreigde. Zelfs Ahmadinejad reageerde daar ingetogen op. En de kernwapen dreiging van Iran? Los van het feit dat het land redelijk lijkt mee te werken aan de door de VN gevraagde toegang tot de opwerkingsinstallaties, raakten wij niet erg onder de indruk toen ons verboden werd tijdens de doorreis in de regio Natanz foto’s te nemen. Het beruchte atoomcomplex waar wij langsreden, wordt “beschermd” door in de weide omgeving trucks neer te zetten met daarop kanonnen van zo te zien duidelijk oude makelij. Daar haal je echt geen Amerikaan mee uit de lucht.

Op één van de laatste dagen hadden wij in Teheran een boeiend gesprek met Thomas Erdbrink, correspondent van NRC/Handelsblad. Al zes jaar in het land woonachtig en getrouwd met een Iraanse, kon hij veel informatie verschaffen over de actuele staat van het land. En daarmee de van onze gids verkregen informatie wel wat nuanceren.

(Dat geldt ook voor het boek van Eefje Blankevoort met de terechte titel: “Stiekem kan hier alles”.) De regels zij strikter geworden, dat wel, en de bevolking cynischer en afkeriger van de politieke bovenlaag. Maar zo slecht als het land in het westen vaak wordt omschreven is het zeker niet. Een opvatting die wij na onze geweldige reis zeker kunnen bevestigen. Het is een enerverend land om in rond te reizen.

COMMISSIES

● Activiteiten

Hans de Vries, voorzitter

Peter Bob Peerenboom, vice-voorzitter

Herman van den Broek

Hans Kietselaer

Martin Liefink

Jan Loggers

Bart-Jaap Pull ter Gunne

Kees van Steenberg

● Bulletin & ICT

Theo Soontiëns, voorzitter

Kees van Steenberg, ICT officer

Han Meibergen, Smoelenboek

Henk Breuker

Henk Dijk

Henk Drost, Photo-officer

Bart-Jaap Pull ter Gunne, cartoon & puzzle

Ruud Wink

● Interservice

Henk Breuker

Bert Lamers

● Jeugd

Henk Dijk, voorzitter

John Brands, vice-voorzitter

Chris Geurink

● Jumelage

Jan Kruit, voorzitter

Jan van Iersel, vice-voorzitter

Henk Drost

Gerard Hehenkamp

Han Meibergen

Marnix Jansen Venneboer

● Kascontrole

Gerard Roelofsen

Aart van Silfhout

● Leden

Koos Kuiper, voorzitter

Tom Jacobs

Bert Lamers

● Milieu officer

Hans Bruyn

Koos Kuiper

● Tail Twisters

Chris Geurink

Jan Jurriëns

● Uitbreiding

Henk Breuker

Henk Drost

Jan Kruit

● We Serve

Wim Fromme, voorzitter

Ruud Wink, vice-voorzitter

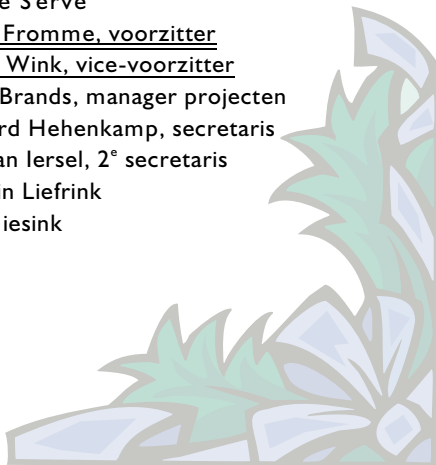
John Brands, manager projecten

Gerard Hehenkamp, secretaris

Jan van Iersel, 2^e secretaris

Martin Liefink

Jos Niesink

AGENDA 2007-2008

	22 augustus 2007	18.00 uur	Barbecue bij Wil & Henk Kets	
	5 september 2007	20.00 uur	Lezing Multiple Sclerose - Mw. Gasseling	
	19 september 2007	18.00 uur	Tap Hap bij Fatima.	
	28 september 2007	13.00 uur	Metzo Regatta	
	3 oktober 2007	20.00 uur	Clubavond	
	17 oktober 2007	18.00 uur	Tap Hap; 10 minuten van Henk Drost	
	3 november 2007	18.00 uur	Charternight Montferland	
	7 november 2007	20.00 uur	Dhr. Kaiser	
	21 november 2007	18.00 uur	Taphap; de 10 minuten van Toon Gasseling	
	5 december 2007	20.00 uur	Surprise-avond in Hotel Villa Ruimzicht	
	13/15 december 2007		de ACF	
	19 december 2007	18.00 uur	Tap Hap; 10 minuten van Gerard Roelofsen	
	12 januari 2008	14.00 uur	Nieuwjaarsreceptie	
	30 januari 2008	18.00 uur	Taphap in eetcafé Het Borghuis	
	6 februari 2008	20.00 uur	Clubavond in Hotel Villa Ruimzicht	
	20 februari 2008	18.00 uur	Tap Hap; de 10 minuten van Martin Liefink	
	5 maart 2008	20.00 uur	Vergadering; Jan van Iersel en Loek Peeters over hun ervaringen in Garissa Kenia.	
	19 maart 2008	18.00 uur	Taphap; 10 minuten Bart Jaap P ter Gunne	
	???	???	Interservice-activiteit	
	2 april 2008	20.00 uur	Vergadering; Jos Tiemessen, Doc Stap Orion	
	16 april 2008	18.00 uur	Taphap; de 10 minuten van Bert Lamers	
	7 mei 2008	20.00 uur	Clubavond	
	17 mei 2008	???	Uitstapje Dorsten; 10 jaar Jumelage	
	21 mei 2008	18.00 uur	Tap Hap; de 10 minuten van Theo Soontiëns	
	4 juni 2008	20.00 uur	Vergadering; Bezoek aan het Openbaar Vervoer Museum in Doetinchem.	
	18 juni 2008	18.00 uur	Tap Hap	
	2 juli 2008	18.00 uur	Bestuursoverdracht met Papillons	